Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
בי אבנעהמונג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהרליך 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיר יעדע אנדערע לאנד 50 קר. ע. וו.

פיר אייסלאנד
בי אבנעהמונג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהרליך 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר יעדע אנדערע לאנד 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אונד דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרעגנומערירען
אונד דיע פרענומעראציאנס-פרייזען
בעגינגען מיט דעם פעסטאנג דעם
עיסטען פאלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ. 29
וואהין מאן אונד דיא פרענומעראציאנס-אנגעלעגענהייטען צו ריכטען בעליעבען.

Nr. 52. צוואלפטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך כד אייר ה'תר"ם. Pest, den 5. Mai 1880.

פאָליטישע איבערזיכט.

אין דער אינגערן פאָליטיק בילדעט דיעטע דאס הויפט-ערגעבניס. דאס באראן פ"ל שענגיר, אינער דער בעריי"טעגונגען שטאמטמענגער אנגנארנס, ווערער אנס פארלאמענט אינטרישט, אינער פרעסבורגער "אהל-בעצירק מיט דערזיך פאן סראי"ס אים דעפיטרטען דאטטע, פאסטע דען עגנשטאנס אנגעמאסט הערזיך פאן סראי"ס דער בעראנגטליך אלס נעמינזאמער פינאנצמיניסטער נאך ווען נעגאנגען הערזיך פאן שענגיר אים אבזיכטען צו ווערלען. דיא אנזיכטען לויטען גלייכ נאך ערגאנגענהייט אזוי הערר פ"ל פאן שענגיר, דער אין דער שפיטע אינער בעריי"טערדען פארטיא געשטאנדען, פאר דערזיך אים דעם ווייסה-מאנג אנגעגעבען. ער פרעיוויליגט דען אייך דערזיך דיא אנגארישע אינער דעם פרייטאג-שטעלונג דיא אנגארישע פעלע "אהרבעצירק אין אנגאר עס זיך צוי ערזיך אנגעבעגנעס הערסטע, דיעזען בעדרוהען אינד "אהרבעצירק שטאמטמאנ אים אבזאלדעטען ווערלען צו לאנגען.

דער אייסרייטס דעם באראן שענגיר אים דעם ווייסטאנג דאס ווערגיגע פרעי אפזיכטען גענאמען. ער נאס "אהל פיר דיעזען אינגריי"אנגען ריכטיג ריכטיג אין, דאס זיי נעזיכרייטס-פרעיזשאנד אין דעם מאסן ערגרייפען אזוי. דאס אים ערגרייפנדע אין דען ווייסטאנס-פרעי-דארלינגען אנמאלדיג דיא. נון אזוי מאן אבער גערארגען אייגע ואלבע אייסרעדע ווייסען אינגעס שטאמטמאנגעס גיי אלס ערגיבט צו בעגראבען, זא אפט אין שטאמטמאנ פאן דען פאלטשען דערפפען זיך צו ערגיבען נבס דערזערבע נעמליך ווען בעריי"טעגען, ווערגיגע-ווייסטאנד אלס גיריך אי. ווייל ער דיא "אהרען אירדאנען ווייסטעס עבען פרעיטרלבען ווייל. אלזע ווילל פרעיטרעגע דען אייך. דאס באראן שענגיר אים דעם גיריגע אים דעם פאלאמענט נעשיקען "אי. ווייל ער מיט ווייטער אינגען פאלטשטרייטען בערעבט אינד אין פאליע דעפפען אים זא ווייטער אייסרבט דיא נעגיגע-טיגע ערגיבען צו שטיגען אינד ערבבטס מיגס-טערפרעזידענט צו ווערדען.

עבען אים לעבטערעס גיריגע ווייטען ווייטע דער אייסרייטס שענגיר פיר אינגע שרייטס פאן דאהער ווערגיגע. אינד אים ווייטעס גיריגע ווייטר נאכזיכטיג זיך ווערלע-אינגרייטס אין אלזען פאלטשטען ריכטען אינגארנס מיט דעם דעפראדעטען אינגערגעסס בעשפאלען.

דערר פרעזידענט אזוי אייגע דעפעשע פאס נגטען דיעזעס דיא הערר פאן שענגיר אין דען פרעי-זעס פרעסבורגער "אהרבעצירקס ווערבעס דאס אינד דיא אין פאליע ווייטע:

הערר פרעזעס! אייגע ווערלרייס אינד אייגע זאכסען פערלעטנסס נעשטאטטען עס מיר נבס, אין דען דעפפען דעס פאלאמענטס אנ-אינגערבראכטע ווייליגע ווערגיגע, אינגערעס דאל-טען מיר אייגע גיריגע ווערגיגע אס אייגע אייגע דעס עבעס אים ווייסטאנ בעשטעלדיגען פאלטשען מיר אנגעשלעגען, אין דאנגען דאהער דיא אין אלזע אים דעפרעסרייס גיר אינגער פאלגע-ווערגען בערגיגען אנגעדאכט. (1) דאס איך גיר דיא "ייסטעגען אנגעלעגענהייטען אפפעגטליך אייס-טרעטען, (2) דאס אין אינגערהאלב דער עבעגע בעשטעהענדען פאלטשען בריי"בען, (3) דאס איך זעלבסט קיינע גיריגע פאליטישע פאלטשע בערגיגע אים

ווערגיגע-אינטרעסס שענגיר אים פאלאמענט אינטער אללען פאלטשען אין בעדיינגענדעס אייפ-זעהען ערגיגען.

דיא אלבאנעזיש-מאנטענעגרינישע פראגע גערארט אינגעבראכט צו דען ווייסטען ענגלאנ-שטענדען דער אינגלישען פאליטיק. אבמאן פאשא האט אינגמאל דען פערזעהר בעגאנגען, דאס ער מיט זיינער טרקישען ארמעע אלבאנען פערלאסען האט, אהנע הינפאן דיא מאנטענעגרינער 24 שטונ-דען פרייהיר פערשטענדיגט צו האבען. דיא דעס צייטען דער טרקייא איגר מאנטענעגרא פער-מאנטעסס בעשטעמט יאר, דיא מאנטענעגרי-נער ואנען נון, דאס דיעזע אינטערלאססונג דער גרוגר דיא, דאס דיא אלבאנעזען זיך אייפראפפען ראנגען, אים דעם אינגרוגען דער מאנטענעגרינער הייערשטאנד צו לייסטען. דיא טרקישע רעגיערונג אחרערזיטס לעפפערס ערארד בעייזיג, דאס דיא דעם אבמאן פאשא דיא נאכהיגען בעפעלע צוגע-הען לעסס. דיא מאנטענעגרינער 24 שטונדען פאר דער רייטונג אלבאנעזעס הינפאן צו פערשטענדיגען, ווען דעס טראטצדעם נבס געשעהען, זא ראגן דיעפפר האסטענס אבמאן פאשא, נבס אבער דיא טרקישע רעגיערונג פערגאנגאיהרלך געמאכט ווערדען. אין דיעזעס אינגבראכט ווערדען דיעשען דער צוגאנגען בעראטהיגען אבגעראלטען. דיע-זע דיעפשען דען גרינדאטיאיסשפיעבען, דאס דיא טרקייא נאך אינמאל אלבאנען צו בעזעצען הערשט אים דאנן 24 שטונדען פאר דער גיין רייטונג מאנטענעגריא הינפאן אין בעגאנגען צו ווערען. דאס ווערגיגע פיר דיא אין גראסעס אפפער דין. אללדינגס דיא בעזעצען ואנען, דאס ע-דער שטאמט דיא פרעאנטרעדיגיס פיר דיא פערלער דער מינסטער אדער גענעראל טרא-גען מיס. דא נון אבמאן פאשא אינמערהין אינגען פערלער געמאכט, זא מיסט דיא טרקייא דיעזען פערלער אדרעס גענעראלס ווייטער גשמאכען.

בעטרעפפס דער בעגעגענען דער גיין ענגי-שען רעגיערונג צו אינגערר מאנארכיע אייסרי-טע זיך דער בעריי"טטט שטאמטמאן לאדר דער-ב דיא פאלגט: דיא בעזעצונג באסגעגען דורך עסטערייך-אונגארן יאר פאללדאמען ווערגיגע לויט. דיא דיעזע מאנארכיע הינפאן אים בעדערער דאנגעעסס בעטרייט יאהרדיג, אינע אינטשטיגע ענגלאנד אין אזוי נאך דעער רוכטיגע נבס צו בעפרכטען. נון ווען עסטערייך-אונגארן נאך ווייטער נאך דרען פאר ערסטע דרינגען זאללטע, דיא מיסטע ענגלאנד אינטרייטען, דא דעער קון דעבט פאדאנגען אזוי: אין בערגיגע ווייטען עסטער-ריך-אונגארן-יי טשלאנד אינד ענגלאנד אזוי אים דעם גרינדע נבס דענקבאר. ווייל ענגלאנד אים ריכטיגס אין פאנדרייד מיט דישטאנד זיך נבס פערבינדען דארף!

דיעזע אייסערונג אזוי פיר אינס ווערד בערי-הענגר. ווייל ערזעהען הערדיס צוייא ווייכטיגע פונק-טע: ערסטענס, דאס דיא גיין ענגלישע רעגיערונג נבס דיא אבזיכט האט, אינס אים באסגיגע פערדרעגען; צוייטענס, דאס ענגלאנד מיט אינס ערגיגע אין בינדנגס אינגגע אינד גיר דעסדאלב פערגיגע בלייבט, ווייל עס פאן דישטאנד נבס הלדען מאג. — דאס ענגלאנד עס נבס הלדען ווייל, דאס ווייל אים אדינגטע נאך ווייטער פאדרינגען — אזוי גרייס גיר אין גלוק, ווייל האבען אין באסגיגע מעהר אלס גענוג, אינד ווייטען נבס מעהר!

עטוא מיט הילפע דערזעלבען אין דיא שפיטצע דער רעגיערונג צו גרלאנגען. — גיר ווען טראטין דיעזער בעזיגונגען דער פרעסבורגער "אהלבעצירק מיט אינגער אינשטימגען "אהל ווערגען זאללטע, ווערדע אוך עס אלס מיטג ספלכט ערבאטען, דיא איך מיך געפאללענע "אהל דאנקבאר אנגע-נעהמען!"

נאך אין דעמזעלבען טאגע לאנגטע פאס פרע-זעס דעס "אהל-באמטעס פארגענדע טעלעגראפ-שע אנטוארט אין באראן שענגיר אין: "עקסעלל-לענץ! ווייל האבען אידרע בעזיגונגען מיט גראסער פרייד אנגענאמען, איגע "ווילל-ווייטאנ" ווירד אם 1-טען דיעזעס (עסטערן) אין בודא-פעסט אינטרעפפען, אים איגרע עקסעללענץ אים גא-מען אללער ווילל ווערבינדען צו בעגרייטען!"

דיא בעזיגונגען דעס באראן שענגיר ווירד אלזא פאן דען פרעסבורגער "ווילל-ען מיט פרייד אנגענאמען "אדרען, עס אנטערלעגט מיטטלרי-נגעס צווייפעל מעהר, דאס שענגיר אם 10-טען דיעזעס פיר ווילל-מאג דיא דעפרייטונג-"אהל אין פרעסבורג אבגעריכט אזוי, אינטשטמט עס אבגאנגדגעטען ווערדען ווירד. — דיא רע-גערונגס-פארטיא פינדעט זיך איינגעמאסען בע-ריכטיגט ווירד דיא ערהלערונג שענגיר'ס, דאס ער ווירבאים נבס דיא אבזיכט האבע, אינע פארטיא צו בילדען אים מיט דערען הילפע אין דיא שפיטצע דער ווערגיגע צו ווערלאנגען.

דאס אינגאריש בראטט "פינגעטלעגשע" מאבט אינדעס דעגע פאלגענדע טרעפפליכע בע-מערקונג: "ווען אין קלייגער שטאמט-מאנ ווייא שענגיר עטואס ואגט, מיס מאן אינמער פארא"ס-זעגען, דאס ער אים הערגען זיך ווערלע דאס "גענעגגעגעטצע" הענגט. "אים אזוי עס דען דעס באראן שענגיר פרייער נבס ווערלען, דיא רעגיערונג צו שטיגען; ווייל דאמארס דיעזע ווייג אבזיכט זיין ווערגיגס ווער. דיא רעגיערונגס-פאר-טיא האטטע דאהער אללע אירע קראפט אינגע-באטען. אים דיעזע פאלא צו פערגיכטען. עטוא ערגיגע אבער באראן שענגיר, דאס ער דיעזע פארטיא זיך אנשלעסען אינד אין דיעזע נייע פאר-טיא בילדען ווילל, אים מיט הילפע דערזעלבען דיא רעגיערונגס-ווילען אין דיעזע הערגיגע צו בערגאב-מען. דיא רעגיערונגס-פארטיא ווירד אלזא דיעזען ווייג האבען, אדען אין שטיטטס אינד שטיטטס צו אבערגאבען אינד צו בערגעפפען. אים זא הייטטע דיעפטע עס אים דאהער ווערגיגע, עטוא ווירד דיע-זעס דיעזע פערדאדטען אללע הערגען פיר זיך צו ווערגען אינד אין דיא שפיטצע דער רעגיערונג צו גלאנגען, אין דער ווייגער בריגע ווירד מאן באראן שענגיר ווייגע אים אנדאדטען מינסטער-פרעזי-דענטען ווערגיגע, אבאלד פראי"ס גומלד נאך "אין גונג עריכלען ווי אין דער בריגע אינגען ווירד. דא-דיגן צו ווירדען, דאס אנשטאטט דיעזער שענגיר אין פרעסבורג עס דעפיטרטען גיר ערזעלב ווערדען, פרי-לוד ווירד דעס הייטע נאך אלס "פאלטשטעס גע-הייטטס" בעטראכטעט "ערגעס באראן שענגיר אס "ווענגסטען אייפערגיר" ווירד!"

דא "יטט פינגעטלעגשע". ווייל דאנגען נאטיר-לוך הייטע נבס ווייסטען, אס באראן שענגיר אחדר-דאפפט נבס דאראן דענקבט, אין דיא שפיטצע דער רע-גערונג צו טרעטען, אדער אב דיעזע דעפעשע נאך פרעסבורג ווייטרלייט גיר אין "פאלטשטער קונסט-גריפפ" דאר, אים דיא רעגיערונגס-פארטיא צו טר-טען, אינטערהין אזוי עס ערקלערלך, ווען דער

עטוא מיט הילפע דערזעלבען אין דיא שפיטצע דער רעגיערונג צו גרלאנגען. — גיר ווען טראטין דיעזער בעזיגונגען דער פרעסבורגער "אהלבעצירק מיט אינגער אינשטימגען "אהל ווערגען זאללטע, ווערדע אוך עס אלס מיטג ספלכט ערבאטען, דיא איך מיך געפאללענע "אהל דאנקבאר אנגע-נעהמען!"

נאך אין דעמזעלבען טאגע לאנגטע פאס פרע-זעס דעס "אהל-באמטעס פארגענדע טעלעגראפ-שע אנטוארט אין באראן שענגיר אין: "עקסעלל-לענץ! ווייל האבען אידרע בעזיגונגען מיט גראסער פרייד אנגענאמען, איגע "ווילל-ווייטאנ" ווירד אם 1-טען דיעזעס (עסטערן) אין בודא-פעסט אינטרעפפען, אים איגרע עקסעללענץ אים גא-מען אללער ווילל ווערבינדען צו בעגרייטען!"

דיא בעזיגונגען דעס באראן שענגיר ווירד אלזא פאן דען פרעסבורגער "ווילל-ען מיט פרייד אנגענאמען "אדרען, עס אנטערלעגט מיטטלרי-נגעס צווייפעל מעהר, דאס שענגיר אם 10-טען דיעזעס פיר ווילל-מאג דיא דעפרייטונג-"אהל אין פרעסבורג אבגעריכט אזוי, אינטשטמט עס אבגאנגדגעטען ווערדען ווירד. — דיא רע-גערונגס-פארטיא פינדעט זיך איינגעמאסען בע-ריכטיגט ווירד דיא ערהלערונג שענגיר'ס, דאס ער ווירבאים נבס דיא אבזיכט האבע, אינע פארטיא צו בילדען אים מיט דערען הילפע אין דיא שפיטצע דער ווערגיגע צו ווערלאנגען.

דאס אינגאריש בראטט "פינגעטלעגשע" מאבט אינדעס דעגע פאלגענדע טרעפפליכע בע-מערקונג: "ווען אין קלייגער שטאמט-מאנ ווייא שענגיר עטואס ואגט, מיס מאן אינמער פארא"ס-זעגען, דאס ער אים הערגען זיך ווערלע דאס "גענעגגעגעטצע" הענגט. "אים אזוי עס דען דעס באראן שענגיר פרייער נבס ווערלען, דיא רעגיערונג צו שטיגען; ווייל דאמארס דיעזע ווייג אבזיכט ווער. דיא רעגיערונגס-פארטיא האטטע דאהער אללע אירע קראפט אינגע-באטען. אים דיעזע פאלא צו פערגיכטען. עטוא ערגיגע אבער באראן שענגיר, דאס ער דיעזע פארטיא זיך אנשלעסען אינד אין דיעזע נייע פאר-טיא בילדען ווילל, אים מיט הילפע דערזעלבען דיא רעגיערונגס-ווילען אין דיעזע הערגיגע צו בערגאב-מען. דיא רעגיערונגס-פארטיא ווירד אלזא דיעזען ווייג גיגיגע האבען, אדען אין שטיטטס אינד שטיטטס צו אבערגאבען אינד צו בערגעפפען. אים זא הייטטע דיעפטע עס אים דאהער ווערגיגע, עטוא ווירד דיעזע דעס הייטע פערדאדטען אללע הערגען פיר זיך צו ווערגען אינד אין דיא שפיטצע דער רעגיערונג צו גלאנגען, אין דער ווייגער בריגע ווירד באראן שענגיר ווייגע אים אנדאדטען מינסטער-פרעזי-דענטען ווערגיגע, אבאלד פראי"ס גומלד נאך "אין גונג עריכלען ווי אין דער בריגע אינגען ווירד. דא-דיגן צו ווירדען, דאס אנשטאטט דיעזער שענגיר אין פרעסבורג עס דעפיטרטען גיר ערזעלב ווערדען, פרי-לוד ווירד דעס הייטע נאך אלס "פאלטשטעס גע-הייטטס" בעטראכטעט "ערגעס באראן שענגיר אס "ווענגסטען אייפערגיר" ווירד!"

דא "יטט פינגעטלעגשע". ווייל דאנגען נאטיר-לוך הייטע נבס ווייסטען, אס באראן שענגיר אחדר-דאפפט נבס דאראן דענקבט, אין דיא שפיטצע דער רע-גערונג צו טרעטען, אדער אב דיעזע דעפעשע נאך פרעסבורג ווייטרלייט גיר אין "פאלטשטער קונסט-גריפפ" דאר, אים דיא רעגיערונגס-פארטיא צו טר-טען, אינטערהין אזוי עס ערקלערלך, ווען דער

טע דער פאנדור זין געוועהר אב. וואריף דער קוטשער צוזאממענשטרצטע. דער פאנדור איזט פערהאפטעט. דען יידשען קייסמאן קאנן נאטירליך קיינע שולד טרעפען!

* (דער ערמאָרדעטע יודע גרינבוים) איבער וועלכען ווייר אין נומ׳ 49 בערוכטעטען, איזט ערסט פאריגען פרייטאג צו „קבר ישראל" געקאממען. איינער אינזערער גרעגומעראנטען, דער מאָרען געשריבען איים סאלאטנא, זאהלער כאמיטאט, שריבט אונס הויערבער פאלגענדעס: „איך וועטצע זיא אין קענטנים, דאס איך דען לייכנאם דעס ערמאָרדעטען סאמיעל גרינבוים, וועלכער איס הויזיגען כריסטלכען פרעדיגאם 11 טאגע בעגראבען גוועלעגען איזט. הייטע פרייטאג צייטליך פרוה אין גענעמיגט דעם הויזיגען פאליטשען שטרהלריכטערס דעריסגראבען לייכ, אונד איהן אים יידישען פרידהאף צו סאלאטנא צור עייגען רוהע בעשטאטטעט האבע. דאמיט עס אבער נעמאנגעס איפפאלעגער זין זאלל, איים וועלכער ארזאכע דעזעס ניכט גלייך בייס איפפנדען דעם לייכנאם זא געשעהען איזט, מיס איך בעמערקען, דאס דער לייכנאם פאן דען מאדגרען דערארט פערשטממעלט ווארדען איזט, דאס מאן ניכט קאנשטאטירען קאנגטע, אב ער אזרעאליט אדער כריסט איזט.

פערלאוזנג

1) דער 1860-ער לאזע.

בייא דער אם 1-טען מאי 1880 שטאטגעפונדענען צוגהונג דעזער לאזע פעל דער הויפטטרעפפער מיט 30000 גולדען איים ס׳ 14663 נומ׳ 15; דער 2-טע טרעפפער מיט 5000 גול. איים ס׳ 11292 נו׳ 5 — אונד דער 3-טע מיט 2500 גול. איים ס׳ 3534 נו׳ 9; פערנער געוויגנען: יע 10,000 גולד: ס׳ 7560 נומ׳ 12, ס׳ 8349 נומ׳ 6; יע 5000 גולד: ס׳ 1035 נומ׳ 5, ס׳ 1062 נומ׳ 8, 13, ס׳ 4534 נומ׳ 7, ס׳ 5217 נומ׳ 19, ס׳ 5629 נומ׳ 5, ס׳ 6780 נומ׳ 13, ס׳ 7172 נומ׳ 20, ס׳ 7560 נומ׳ 7, ס׳ 7760 נומ׳ 20, 11162 נומ׳ 12, ס׳ 11528 נומ׳ 2, ס׳ 11567 נומ׳ 13, ס׳ 16969 נומ׳ 18, ס׳ 17921 נומ׳ 2; יע 1000 גולד: ס׳ 29 נומ׳ 4, ס׳ 325 נומ׳ 16, ס׳ 1163 נומ׳ 13, ס׳ 1929 נומ׳ 19, ס׳ 2940 נומ׳ 6, ס׳ 3226 נומ׳ 5, ס׳ 3796 נומ׳ 15, ס׳ 5110 נומ׳ 10, ס׳ 5546 נומ׳ 13, ס׳ 7722 נומ׳ 17, 19, ס׳ 8349 נומ׳ 14, ס׳ 8586 נומ׳ 2, ס׳ 9631 נומ׳ 6, ס׳ 9984 נומ׳ 12, ס׳ 10255 נומ׳ 1, ס׳ 10570 נומ׳ 5, 16, ס׳ 11528 נומ׳ 20, ס׳ 11565 נומ׳ 4, ס׳ 12681 נומ׳ 19, ס׳ 14435 נומ׳ 9, ס׳ 14573 נומ׳ 19, ס׳ 14663 נומ׳ 18, ס׳ 16149 נומ׳ 9, ס׳ 16414 נומ׳ 16, ס׳ 16706 נומ׳ 6, ס׳ 17929 נומ׳ 17 אונד ס׳ 18109 נומ׳ 9 אונד 11.

דיא סערען דעזער לאזע האבען ייר אין נומ׳ 15 פערצייכנעט.

2) דער קענלעייטש-לאזע.

בייא דער אם 1-טען מאי 1880 פארגענאממענען צוגהונג פעל דער הייפטטרעפפער מיט 10000 גול. איים נו׳ 20513; דער 2-טע טרעפפער מיט 1500 גול. איים ס׳ נומ׳ 163; פערנער געוויגנען יע 500 גולדען: נו׳ 35610 45025; יע 200 גולד׳ נו׳ 5575 18481 65341; יע 100 גולד׳ נו׳ 2837 10690 18630 21709 52298; יע 50 גולד׳ נו׳ 5733 28481 18695 35783 50539 53337; יע 30 גולדען: 3592 11301 11518 13462 37369 45886 59668 64861 57595 52737.

נעשעפטסבעריכט

פעסטער פייזע.

גטרייד-נעשעפט. פאן וויצען וויר אין נומ׳ 49 בערוכטעטען, איזט ערסט פאריגען פרייטאג צו „קבר ישראל" געקאממען. איינער אינזערער גרעגומעראנטען, דער מאָרען געשריבען איים סאלאטנא, זאהלער כאמיטאט, שריבט אונס הויערבער פאלגענדעס: „איך וועטצע זיא אין קענטנים, דאס איך דען לייכנאם דעס ערמאָרדעטען סאמיעל גרינבוים, וועלכער איים הויזיגען כריסטלכען פרעדיגאם 11 טאגע בעגראבען גוועלעגען איזט. הייטע פרייטאג צייטליך פרוה אין גענעמיגט דעם הויזיגען פאליטשען שטרהלריכטערס דעריסגראבען לייכ, אונד איהן אים יידישען פרידהאף צו סאלאטנא צור עייגען רוהע בעשטאטטעט האבע. דאמיט עס אבער נעמאנגעס איפפאלעגער זין זאלל, איים וועלכער ארזאכע דעזעס ניכט גלייך בייס איפפנדען דעם לייכנאם זא געשעהען איזט, מיס איך בעמערקען, דאס דער לייכנאם פאן דען מאדגרען דערארט פערשטממעלט ווארדען איזט, דאס מאן ניכט קאנשטאטירען קאנגטע, אב ער אזרעאליט אדער כריסט איזט."

רבאל דאפפעלט-ראפפזינירטעס 35 גולד. פער 100 קילאגראמם:

פעטראלעאום — 17. גולד.

שאפ-פעללע אין פארגינער וואגע וואורדען 25000 שטיק פערשיעדענע נאטטוגגען פערקויפט, אונד צוואר דייטשוואלליגע 66 — 70 גולד. פער 100 שטיק. פערבייטע 125 — 130 גול. טירקישע אונד מאצעדאנישע 90—105 גולד. באנאטער אונד וועבענבירגער 140—150 גול. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאמפ-פעללע פערבייטע 85—95 גול. באנאטער אונד וועבענבירגער 75 — 80 גולד. טירקישע אונד מאצעדאנישע 80—90 גול. דייטשוואלליגע 60—65 גול. (אללעס פער 102 שטיק.)

הייטע, ווייר נאטירען: פער 100 ק׳ אונגאריישע קוה-הייטע 105 — 108 גולד. אכסענהייטע טראקענע 110 — 112 גולד. ראם הייטע 11 — 12 גולד. פער פאאר.— קאלב-פעללע מיט קאפפען 195 — 200 גולדען. אחנע-קאפפען 210—220 גולד.

לעדער נעשעפט. פפנד-הייטע 24—28-קילאָ 170 — 172 גולד. אינגאם פרישעטצע טעצען פאן 12—15 קילאָ 166—168 גולד., צווייטאל פרישעטצע טעצען 16—18 קילאָ. 164—166 גולד. דריטאל פרישעטצע טעצען 19—21 קילאָ 168—170 גולד.

קאלבלעדער, גענערבטע 8—9-קילאָ 225 — 340 גולדען. בריזע 10—11-קילאָ 465 — 485 גולדען פער 100 קילאָ.

ווייזענער פרייזע.

שפיריטוס 35.50—35.75 גול. צו 10000 לישער פערצענט.

ריבאל 33.25 — 33.50 גולד. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פרעקיפט וואורדען 40000 מעטער-צטר, פרייזע: באנאטער-ווייצען 76—78-קילאָ 12.50—13.20 גול. פער מעטערצטר. —

קארן, אונגאריישע 67—71-קילאָגראמם 10.10 — 10.40 גולד׳ פער מעטער-צטר.

האפער אונגאריישער 7.45 — 7.55 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע אין עסטערייכישע 60—64-קילאָ 8.20 — 9.20 גולדען.

רעפס באנאטער 12.50—12.75 גולד. קאהל 13.25 — 13.50 גולדען.

קארן-מעהל נו׳ 1: 18.50—19.50 גולד., נו׳ 2: 16.50—17. גולדען פער מעטער-צטר.

ווייצען-מעהל נו׳ 0: 23.50—24.50 גולד׳ נו׳ 1: 22.25—23.25 גולד., נו׳ 2: 20—22.20 נו׳ 3: 19. — —20. גולדען, אללעס פער מעטער צטר.—

הילזענפרוכטע: לינזען 20—32 גולדען ערבסען 8.50—14 גול. באהנען — 9 — 12 גולד. הייזען 8.50 — 9 גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.) —

לאטטא-ציעהונג פאם 1-טען מאי 1880.

אפען	69	57	69	19	29
לינען	36	60	15	13	24
טריעסט	5	14	67	61	29

פערענטווארטליכער רעדאקטער: מאיר בר״ר ריין.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע.	הייאלעטע פר׳ הנקעל.		פער פר׳ מאנאטאם 100
וויצען נייער באנאטער	—		—
„ „ „	75		11.65—11.80
„ „ „	76		11.85—11.95
„ „ „	77		12.05—12.15
„ „ „	78		12.20—12.30
„ „ „	79		—.—
„ „ „	80		—.—
טחיים	74		—.—
„ „ „	75		11.70—11.85
„ „ „	76		11.95—12.05
„ „ „	77		12.15—12.25
„ „ „	78		12.30—12.40
„ „ „	79		—.—
„ „ „	80		—.—
פעסטער באדען	74		—.—
„ „ „	75		11.65—11.75
„ „ „	76		11.80—11.85
„ „ „	77		11.95—12.05
„ „ „	78		12.15—12.20
„ „ „	79		—.—
„ „ „	80		—.—
ווייסענבורגער	74		—.—
„ „ „	75		—.—
„ „ „	76		11.65—11.80
„ „ „	77		11.90—12.—
„ „ „	78		12.10—12.20
„ „ „	79		12.25—12.35

פריכטע	הייאלעטע פר׳ הנקעל.		פער פר׳ מאנאטאם 100
באדען	72		9.80—9.60
נערסטע מאלץ	62		$ 8.—
נערסטע פיעסער	62		7.65—7.40
האפער	41		7.60—7.30
קוכרוט באנאטער	—		8.—8.10
אנדערע	73		7.90—8.—
הונעג	—		7.80—7.60
וויצען	פער אקמאבער		—.—
„	„		—.—
„	פריזאר		11.35
„	„		7.82
קוכרוטן	„		—.—
נערסטע	„		—.—
האפער	„		—.—
„	„		—.—
רעפס	„		—.—

באללען-מערל

		קי׳ אל
נוסעער	0	22.20
	1	21.60
	2	21.—
	3	20.—
	4	19.—
	5	18.—
	6	17.40
	7	16.40
	8	15.40
	8½	14.40

דער באללען צו 100 קילאגראמם פוס זאק

שפיריטוס: אלטע פערזאטץ פרעמדטעס		35.75
„ „ נייע		34.—

קורז-טאבעללע פאם 1. מאי.

געלד-קורז	קי׳ אל	
ווכנער-אמשע	—	100
דוקאטען	5	61
עסטערייכיש-אונגאריש 8 גולדען גולד.		
שטק (20 פראנקן)	9	48
נאפאליאנס	9	48
דייטשע ריישסבאנקנאטען	59	65
20 מארקשטיקע	11	70
פאטע-רובל	1	25
לאזע.		
1854-ער 1 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	—	123
1860-ער „ „	—	130
דעסאע „ „	132	50
1884-ער לאזע צו 100 גולדען	173	50
דעסאע „ 50 „	173	50
קאסא דרונענטיגע	—	19
פרייבורג-לאזע	10	—
רוטלין-לאזע	176	60
ראלאי-לאזע צו 40 גולדען	43	50
לאנדס-אנסטעלונגס-פאנדס-לאזע	107	50
אטבסדורער לאזע	24	—
רעגלעוויטש לאזע צו 10 גולדען	18	50
ראבאלער לאזע „ 20 „	20	25
אטנער לאזע „ 40 „	44	25
פאלפס-לאזע „ 40 „	42	—
טיסאלאזע „ 40 „	18	—
פאלוי-לאזע „ 40 „	52	50
ראלבינער לאזע „ 20 „	22	—
סט.-ג׳נואס לאזע „ 40 „	46	—

	קי׳ אל	
פאאנסלויער לאזע צו 20 גולדען	—	25
פרייבערגער לאזע „ 100 „	123	50
דעסאע „ 50 „	62	50
ווינדישגרעץ-לאזע „ 20 „	—	34
ווינדישגרעצער „ 20 „	37	50
אונגאריש סיבענבירגער-לאזע צו 100 גולד.	—	112
דעסאע צו 50 גולדען	—	111
וועגלער לאזע	117	50
וועכסל-פאפיערע		
אונגאריש נאד-ריגענס	108	55
אונגאריש גרונטענטלאסטונגס	94	75
טעמעשער-באנאטער	94	50
ווינדישגרעץ	—	94
באלאיישע	98	25
בוקאוויגער	97	25
אונגאריש אייזענבאהן-אנלעהען	125	25
ווייבערקרייז-אנלעהענס-אנלעהענס	9	75
סאאנסשטיג דער אונגאריש באהנען-	1	
ריכטונג צו 5 אינהאלט פרעיגעס	—	103
דער אונגאריש ווייסאדרינען-באנק צו 5 פרעיגעס	96	25
דער אונגאריש אלגעמיינען באנק-		
ריכטונג אינהאלט 5 פרעיגעס	97	50
דעסאע צו 6 פרעיגעס	—	102
דער פעסטער קאסעיגיראנג-באנק	102	75
דער אוסטבאהן	82	25
דער נאדי-אוסטבאהן	—	145

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1880. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard

געקינג ווידערשטאנד געדענקלט וואידע אונד ווער רעגולבען אינגענלוך לייטען – דאר־בער ווידר איס קאנסטאנטינאפעל פאלגענדעס בעריכטעט: „אין גזיגיע, איינער בעדייטענדען שטאדט אלבא־גיגנס, וואהנט אלי אפשא. דיעזער מאנן גנעגעסט דאס אינגעהיילט פעדטרייגן דער גנוואממטען אלבאנעזישען בעפאלקערונג, זאיאהל דער בריסט־ליכען אלס דער מאהאמעדאנישען. דיעזער איזט עס, ווילבער פאן דעם אנשלוסס איינעס טהיילעס אלבאנענס אן מאנטענעגרא אינטער קיינען בעדינ־גונגען עטוואס וויסען ווילל. אלס דיעזער נון ער־פאהרן דאס צייסען דער טרקייא אונד מאנטענעגרא איין פעדטראג צו שטאנדע גערעממען. קראפט דעססען דיא מאנטענעגרינער איינען בעשטיממטען לאנדשטרייך אלבאנענס בעזעטצען זאללטען, ריכ־טעטע דערזעלבע זאגליך אן אללע איינפלוס־ייבען מענגער אלבאנענס איינען פעדערגען איפרין, דער וויא פאלגט לייטעטע: „וואהנע אלבאנענס! אינזער פאטערלאנד שייעבט אין גיפאהר: שאן פאר וואר־דען האבטען זיך אינזערע ווייגען פעינדע, דיא סער־בען אונד מאנטענעגרינער. דאהין פערדאיינגט. דאס דיא בעדייטענדע שטיקע פאן אינזערעם לאנדע אן דיר־ייסען אונד טהיילע אינזערעם פאלקעס פאן אינס ענגרייבען. וויא מאן איינעס דיא פעפעדיגע אדער שאפע ענגרייבט: דאממאלס פאסטען ווייר ערראך מיטה. ווייר ערראינגערען אונס אן דיא הערלענגראפטען אינזערער פאדרטערן, ווילבע דאס פאטערלאנד אממער מיט אידרעם הערצענס־בלוט פערטהיידי־גטען, ווייר ערגרייפפען דיא וואפפען אונד אילטען אן דען פלוס צעם. דאמיט קיין פייגד דעזזעלבען לע־בענדיג איבערשריטטן. דער זיג, וואר דאמאלס איין אינזערער זייטע, דא ווייר מיט פערא־ינטען קרעפטען דעם פייגד פערשטאנד לייסטעטען, גון איזט דיא געפאהר גראסער אלס יע, איין דעם בעדלינגער אלבאנעססע אומדיג וא איינגעשפראכען, דאס דיא טרקייא איין שטיק אלבאנענס אן מאנטענעגרא אבטרעטען מיססע, צייטען דעם סילטאן אונד דעם פייסטען פאן מאנטענעגרא איזט ענגען דעזזער אנגלעגענהייט זאגאר שאן אין פערטראג אבגע־שלאסען וואדען. אינדעם זאלל אונס דער בע־לינער פערטראג עבענזא ענגע אינשבטערן. אלס דער פערטראג צייטען דער טרקייא אונד מאנ־טענעגרא, אנזערע לאנדעסבאהרדע דאס וא בינגען איינעס אהרע (אל־ווייל בעפאפפענטע מענגער אינזערלעטען); אללין דאס גענגט ניכט. ווייר אללע, אבער אללע מיססען אן דעם אמפפ פיר פאטערלאנד פערזאגען ווילנגערמען, איין דאהער, מיינע בריעדער: פערלאססט ווייר דאס אונד הייז אונד צעדען ווייר ווידער אן דען פלוס צעם, דאמיט נעמאנד עס וואגע, אינזער געבעט צו בע־

טרעטען. עטצט הייסט עס: פייהיט אדער טאד! דיעזער קאמפף ווירד אינזערעם פאלקע עטוויעדער דיערגדע פייהיט אדער דען גענגליכען אינטער־גאנג בריגגען! דער איסגאנג דעם קאמפפעס הענגט ערראך אינציג אונד אללין פאן אונס זעלבסט אב. ציעהען ווייר אללע דעם פיינד ענטגעגען אהנע אינטערשיעד דעם אלטערס אונד דער קאנפעסיאן, דאנן ווירד עס אינזערער פערזיגען קראפט געייס גגלינגען, דען פיינד נעדערצי־ערפען. וא גייזע אונד אינגלינגע, מאהאממעדאנער אונד בריסטען מיט גלייכעם אייפער פיר דיא פערטהיידיגונג דעס פאטערלאנדעס אינשטערהען דא מיט ערע גגפאהר שיינדען. האבען ווייר ערראך דען מוטה ניכט, פיר אינזערע פייהיט זעלבסט אונס פיער אדער אונס וואסער צו שפיינען – דא מיסטען ווייר אינפעהל־באר אין עייגג, שמאכפאללע שלאהערייא גגראא־טהען! – דיעזער אופפיר מאכטע אינע טעפפע־הענדע ווייקונג. אם 12. אפריל ווארען דעיזעלבע פערזוגדעט אונד שאן אם 21. דעסזעלבען מאנאטס שטאנדען ניכט ענגיגער אלס 500 וואלבעוואפפע־נעטע אלבאנעזען אם צעם־פלוסס, אין דען פאל־גגנדען טאגען ראמען נאך מערדעיג אבשטיילונגען לאנדווערר הונגי. נאך אם 21. אבענדס טראף אלי אפשא זעלבסט אונס לאנגר אין אונד העלט אן דיא אלבאנעזישען סאלדאטען זערר פיינדיג אנ־דרעגן. אין דאס דאנן אפשא, דאס אממאן אפשא, אלס ער דאס אלבאנעזישע גגבעטע מיט דענגם טרקישען מיליטער גגרעטט. אבזוכטליך פיעל דרעגס־ערקלעגע אונד דעגגסטשטעל צייטיגע־לאססען, דאמיט דיעזע דען אלבאנעזישען סאלדא־טען צו גטעט דאממען! (עגן דעטצטערעס בעכטע איזט, זא דאס אממאן אפשא דאפפעלט געפעהלט. ער דאס גגמאלד עבסטעגס אונטערלאססען. דיא מאנטענעגרינער עבסטצייטיג אין קענגטנגס צו זעט־צען, אן וועלכעם טאגע ער מיט דענגם מיליטער דאס אלבאנעזישע גגבעט דייטען דייד, וואס בע־קאנגליך צייטען דער טרקייא אונד מאנטענעגרא בעדינגען וואר. צייטעגס דאס ער זאגאר צו גגס־טען דער אלבאנעזען דרענס־ערקלעגע אונד לע־בענסמטעל צייטיגגלאססען אונד דאהאר דען אלבאנעזישען אפשטאנד אונטשטעלבאר אונטער־שטעטצ. זא דאס מאנטענעגרא אפרעדע, עגן עס גגגען דיא טרקייא אנקאמען עפרעבט!)

(דיא צייטונגען אבגעגען אבגעגען דיא אנגאבען אונד אנגעגעבען צייט בעטעפטיגען זיך דיא אנגאבען צייטונגען ערזיהיגיג מיט דען וויגן. אללאס דעגגי גאבגן גגמאלד דיא אדיר־פיינדליכען דאגגאבען אונטערלאססען אונד אדיר דען אלבאנעזישען אפשטאנד אונטשטעלבאר אונטער־שטעטצ. זא דאס מאנטענעגרא אפרעדע, עגן עס גגגען דיא טרקייא אנקאמען עפרעבט!)

(דיא צייטונגען אבגעגען אבגעגען דיא אנגאבען אונד אנגעגעבען צייט בעטעפטיגען זיך דיא אנגאבען צייטונגען ערזיהיגיג מיט דען וויגן. אללאס דעגגי גאבגן גגמאלד דיא אדיר־פיינדליכען דאגגאבען אונטערלאססען אונד אדיר דען אלבאנעזישען אפשטאנד אונטשטעלבאר אונטער־שטעטצ. זא דאס מאנטענעגרא אפרעדע, עגן עס גגגען דיא טרקייא אנקאמען עפרעבט!)

קאיל ווילאגגען וועדדע. אבער אללעס גגשעעט ניכט, מאן בעשטאנד דאריין, דיא הענגטגגן וואפפען אפגעגעבען, אומאנגס דראהטע עס, דאס דער קאייזר אובער דעיגע אינגגעגגטגע הענגטגגן ווערר צייגגן אונד שטעגגע שטראפפן ווערדע: אומאנגס צייגגע עס דיגגע קאייזרליכע פאלאמבע, דיא אירן עגס בעפעהלהאבער אונד עגגעגגע דער דייטשען ווידען מאנגגע – מאן הארט ניכט אייף אירן, דיא 36 אנגשלדיגגן ווידען, מעגגער, ווייבער, קגדער אונד גגייגע וואדדען אונס דעם גגפעגגגגסע הערזגגעפדרגגגגגס אונד אן דיא אייף דען שיגגדרגגגפן עגגגגג

דער אישטיצי פּעראין.

אין אינדערעם פאר־יאָר בלאטט האבן וויר דיא הייסב־פאראגראפען דער שטאטשען דעם פאן אישטיצי גענרדעטען ווענפיגדליכען פעראינעס מיטגעטהילט. דיא אינגאר־שען צישטענגען לעפערן נן אבער דאס ווען דיעזעס פעראינעס פאלגענדע דארשטעללונג:

אישטיצי ווילל זיינען ווענפיגדליכען פעראין נוכט בלאס איף אינגארן בעשטענקען, זאנדערן ווינשט, דאס דיעזער פעראין מיט אללען ווענפיגדליכען פעראינען אין דער וועלט אין פערבינדונג שטעהנ, אין דען שטאטשען הייסט עס: נאכדעם דעם דער „בל ישראל חברים־פעראין" אין אללען לענדערן דער וועלט זיינע צייטונגען דאס זא מס איך דיעזער ווענפיגדליכע פעראין אינטערנאללען נוכט־דערן דער וועלט פערצייטונגען.

אישטיצי פערלאנגט, דאס אללע צישטענגען, דיא נוכט פאן ווידען דערגיגדט ווערדען, פיר דיעזען ווענפיגדליכען פעראין טהעטיג זיין אללען. אונדערעם ווידד דיעזער ווענפיגדליכע פעראין זעלבסט איינע צישטענגען דערפיגענען, וועלכע אבער דיא אטהעטיגקייט אונד אבער דען עיפאל דיעזעס פעראינעס גנוגיא בעריכטען ווידד. דיעזע צישטענגען אללד דען פעראינס־מיטגלידערען איינגעטעללט ווערדען.

אים אללגעמיינען ווידד דיעזער פעראין איינגעהיטען בארגטער האבען, עטיא זא ווא דער געדיטע פיטיטער־פעראין, דיא מיטגלידער פערפיגדליכען זיך, דעם נוכט־פעראינסמיטגלידערגלייכ דיא שטרענגסטע פערפיטיגונגען צו בעאבאכטען. ווידעם מיטגלידער, דאס דיא געדיטנגיסטע פעראינעס אספיטיגט בעשטראפט.

דער פעראין האט אפפענטליכע אונד געהיטמע מיטגלידער. דיא אפפענטליכען מיטגלידער זינד אללבע, וועלכע אפפענטליך פאר דער וועלט זיך צו דען אינפערמאנדען ווענפיגדליכען בעקענגנען אונד אידרע גאנצע טהעטיגקייט צוד שיעכטע דער ווענפיגמאכט ווידען. — גיטיטע מיטגלידער זינד אללבע, וועלכע איס גיטיסטען ריכטיגט נוכט אפפענטליך איפטרעטען, זאנדערן אים גיטיסטען אונד שטיללען דעם ווענפיגדליכען פעראינע צו פערפיגונג. זיינער צייטיגע מיטגלידער, דיא אמטע דיעזער גיטיטען מיטגלידער ווערדען ווישענס דעם פעראינעס שטרענגסטענס גיטיטען גיטיטען.

נוד יענע נוכט־ווידען קאנגען מיטגלידער דעם פעראינעס ווערדען, וועלכע זיך אלס ענטשיטיגע ווענפיגדליכע בעטאנגען אונד מיט ווידען נאר קיינער פיגדליכען פערבינדונג שטעהנ. דער אישטיצי נאך דען פאראגראפען הונגיגע, דאס דער פעראין זיך נוד גיעזעטצליכער מיטגלידער בעדיגגען ווערדע, אים זיינען צייטיג צו פערבינדען. אישטיצי מיינט, דאס עבען נוד אינע גיעזאלטאמע ווענגנאדטיגע פערבאנדען איזט, דאס עס אבער דען נוכט־ווידען פיא שטעהנ, פאן דען ווידען אללע פערדיענסטע אונד ווייטע נאדטיגע אבצישפערדען, דאמיט זיא פערדיענען.

עס מאג זיין, דאס אינדער דען אינגארישען נוכט־ווידען אינינע נארדען זיך פינדען, וועלכע דיעזעס פעראינע בישטעהען ווערדען; ווייל גלייבען אבער נוכט, דאס דען ווידען דיעזעס אין עיכסמלבער עיינאכדען ווערדע. דיא ווידען זאללען אונדער דיעזען פעראין נוכט פיעל שפרעכען אונד קיין ווען דאס מאכען. ווענן מאן זיך אונדער אינע נארדיגיג נוכטס ווידען מאכט אונד זיך דאריבער עיינינגט, דאנן פפלענגט זיא באלד זיך צו פערפלטיגען אונד אין פערגעסענהייט צו געראטהען.

פערשיעדענע נייאנקייטען.

(פיעלליכעד עטפאנגען אידער מאיעסטעטען.) ווענן דער לאנגע אדער דיא לאנגען אינזערע ווענפשטאדט מיט אידרעס אללערהאכסטען בעליבע בעפערשטען, בלעפ געראהנלד עדער פערפיגדע עמפפאנגען ווענ. אם. דיעזעס (מאיען דאנגערסטאג) ווערדען אידרע מאיעסטעטען מיט דעם מאיענגעזינג אין אינזערע דיעשטשטאדט אינטרעפפען. אים יעלבעם אנלאסס דיעס מאנען בעדיעטענדע פאבריגען פערפיגדליכען עמפפאנגע גנעמאכט ווערדען. דיעזער בעזוד אידרער מאיעסטעטען אים גנעמלד דיען גיעראהנלדער, אונדערן אינע אדע אינגנגס־בעזוד. אלס דיראנפיגען דיאדע זיך גנעמלד מיט דער פיגנעעסען שטאפפאנגע פערלאכסט, דא אונדער דיא דיעשטשטאדט אינע דעפפטאאן, אם אונדער מאיעסטעטען צו דיעזעם גלייכלטען ווערדען. אלס דיא פיגנגס־בעזוד אונד אינדערן אינע אנגנגס־בעזוד אונד אינדערן אינע אנגנגס־בעזוד אונד אינדערן אינע אנ